

Priporočila potnikom, ki potujejo v afriške države, kjer se pojavljajo primeri mpoxa

Datum objave: 20. 8. 2024

Pripravil: NIJZ

Objava: Spletna stran NIJZ: nijz.si/nalezljive-bolezni/mpox/

Splošno

V Demokratični republiki Kongo (DRK) se je v novembru 2023 začel izbruh mpoxa. Izbruh te bolezni povzroča virus opičjih koz **genotipa I**, ki je bolj nevaren kot virus opičjih koz **genotipa II**. Pri okuženih z virusom opičjih koz genotipa I je potek težji kot po okužbi z virusom opičjih koz genotipa II.

Širjenje mpoxa po DRK **se ne zmanjšuje**, celo razširilo se je na sosednje države. O primerih mpoxa, povzročenih z **genotipom I, poročajo iz Burundija, Ruande, Ugande, Centralnoafriške republike, Republike Kongo, Kameruna in Kenije.**

Okužbe z virusom opičjih koz **genotipa II** (z nižjo smrtnostjo, približno 0,2 %) so prisotne v Zahodni Afriki, Severovzhodni in Južni Afriki. Obseg pojavljanja se med državami razlikuje in je dinamičen.

Smrtnost pri obolelih z mpoxom, ki jih je povzročil virus opičjih koz **genotipa I** je najmanj 3 %. Poleg večje smrtnosti kot pri **genotipu I**, se ta genotip med ljudmi in na ljudi širi na več načinov. Za prenos virusa je potreben tesen stik z okuženo osebo: spolni stik, bivanje v skupnem gospodinjstvu, nezaščiteni stiki znotraj zdravstva ali neposreden stik z okuženo živo ali mrtvo divjo živaljo.

Priporočila potnikom

PRED ODHODOM:

- Preglejte spletne strani veleposlaništev držav, kamor potujete, ali obstajajo bolj podrobni podatki glede lokalnega širjenja izbruha mpoxa oziroma nasveti za tujce.
- Preberite priporočila Ministrstva za zunanje in evropske zadeve za državo, kamor potujete, da se seznanite z morebitnimi predpisi glede prestopov državnih mej, ki so jih uvedle države, v katerih virus kroži.
- Za zdravstvene nasvete in morebitna cepljenja se obrnite na ambulanto za cepljenja in potovalno medicino Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Kontakti so na voljo na naslednji povezavi: <https://nijz.si/nalezljive-bolezni/ambulante/>.

- Cepljenje proti mpoxu priporočamo samo določenim osebam z večjim tveganjem za okužbo. Priporočila za cepljenja in skupine, ki jim priporočamo cepljenje, so dostopne na spletni strani NIJZ: NIJZ: nizj.si/nalezljive-bolezni/mpox/.
- Samo zaradi potovanja v države z izbruhom mpoxa cepljenja ne svetujemo.

MED BIVANJEM v državi, kjer se pojavljajo izbruhi mpoxa:

- Izogibajte se situacijam, ki bi lahko privedle do okužbe z virusom opičjih koz.
- Izogibajte se tesnemu stiku z ljudmi, ki imajo simptome mpoxa, predvsem bodite pozorni na kožne spremembe. Uporaba kondoma ob spolnem odnosu ne zaščiti pred prenosom virusa opičjih koz, saj se okužimo preko sprememb drugje na koži in preko okuženih predmetov.
- Izogibajte se stiku z različnimi predmeti in površinami, ki so jih uporabljal oboleli z mpoxom (npr. v zdravstvenih ustanovah).
- Izogibajte se stiku z divjimi živalmi (živimi ali mrtvimi), kot so majhni sesalci, vključno z glodavci (podgane, veverice) in primati.
- Izogibajte se uživanju ali pripravi mesa divjih živali (meso divjih živali) ali uporabi živalskih izdelkov, ki bi lahko vsebovali virus opičjih koz.
- Poiščite zdravniško pomoč, če se vam na potovanju pojavi nov, nepojasnen kožni izpuščaj, z ali brez vročine in mrzlice. Če zbolite, se izogibajte stiku z drugimi, da jih ne boste okužili.

PO POTOVANJU

- Če ste se držali navodil in se izognili situacijam, ki lahko privedejo do okužbe, je verjetnost, da ste se okužili, izjemno majhna oziroma zanemarljiva.
- Če ste bili v stiku z osebami, ki so ali bi lahko imele mpox, obstaja možnost okužbe. Osebam, ki so bile v stiku s pacientom, se svetuje poekspozicijsko cepljenje. Svetujemo, da se še 21 dni po zadnjem tveganem tesnem stiku opazujete in ob pojavu vročine in drugih simptomov mpoxa (predvsem izpuščaja) **po telefonu posvetujete z izbranim osebnim zdravnikom.**
- Dokler ne bo izključena okužba z virusom opičjih koz, poskrbite, da ne boste morebitne okužbe prenesli na osebe v vaši bližini. Navodila in dodatne informacije so dostopni na spletni strani NIJZ: nizj.si/nalezljive-bolezni/mpox/.